

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.gov.pl/sprawiedliwosc [Translation already published on the official website of the Polish Ministry of Justice]. Permission to re-publish this translation has been granted by the Polish Ministry of Justice for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.gov.pl/sprawiedliwosc [Tłumaczenie zostało już opublikowane na oficjalnej stronie Ministerstwa Sprawiedliwości]. Zezwolenie na publikację tego tłumaczenia zostało udzielone przez Ministerstwo Sprawiedliwości wyłącznie w celu zamieszczenia w bazie Trybunału HUDOC

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA KOLASIŃSKI przeciwko POLSCE

(Skarga nr 46243/99)

WYROK

STRASBURG

1 lutego 2005 r.

OSTATECZNY

01/05/2005

Ten wyrok stał się ostateczny w okolicznościach przewidzianych w art. 44 ust. 2 Konwencji. Może podlegać korekcie wydawniczej.

W sprawie Kolasiński przeciw Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba w składzie:

Sir Nicolas BRATZA, *Przewodniczący,*

Pan J. CASADEVALL,

Pan M. PELLONPÄÄ,

Pan R. MARUSTE,

Pan S. PAVLOVSCHI,

Pan L. GARLICKI,

Pan J. BORREGO BORREGO, *sędziowie,*

oraz Pan M. O'BOYLE, *Kanclerz Sekcji,*

obradując na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 stycznia 2005 r.,
wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 46243/99) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej wniesionej do Europejskiej Komisji Praw Człowieka („Komisja”) na podstawie dawnego art. 25 Konwencji o Ochronie praw człowieka i podstawowych wolności („Konwencja”) przez obywatela polskiego, pana Henryka Kolasińskiego („skarżący”), w dniu 9 lutego 1998 r.

2. Skarżący był reprezentowany przez panią F. Pniewską, prawnika praktykującego w Koszalinie. Polski Rząd („Rząd”) reprezentowany był przez swoich pełnomocników, pana K. Drzewickiego, a następnie pana J. Wołasiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżący zarzucał, w szczególności, że długość postępowania cywilnego w jego sprawie była nadmierna.

4. Skarga została przekazana do Trybunału w dniu 1 listopada 1998 r., kiedy to Protokół nr 11 do Konwencji wszedł w życie (art. 5 ust. 2 Protokołu nr 11).

5. Skarga została przydzielona Czwartej Sekcji Trybunału (Reguła 52 § 1 Regulaminu Trybunału). W ramach tej Sekcji została utworzona Izba, która miała rozpatrywać niniejszą sprawę (art. 27 ust. 1 Konwencji), jak przewiduje Reguła 26 § 1 Regulaminu Trybunału.

6. Decyzją z dnia 25 listopada 2003 r. Trybunał uznał skargę za częściowo dopuszczalną.

7. W dniu 1 listopada 2004 r. Trybunał zmienił skład swoich Sekcji (Reguła 25 § 1 Regulaminu Trybunału). Niniejsza sprawa została przydzielona nowo utworzonej Czwartej Sekcji (Reguła 52 § 1 Regulaminu Trybunału).

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

8. Skarżący, Henryk Kolasiński, jest obywatelem polskim, który urodził się w 1927 r. i mieszka w Koszalinie, Polska.

A. Fakty przed 1 maja 1993 r.

9. Żona skarżącego zmarła 15 maja 1990 r. W dniu 2 października 1990 r. Sąd Rejonowy w Koszalinie uznał, że skarżący, jego pasierbica – J. K. i dwóch wnuków dziedziczą nieruchomość.

10. W dniu 28 grudnia 1990 r. M. F., jeden z wnuków złożył do Sądu Rejonowego w Koszalinie wniosek o podział nieruchomości żony skarżącego. Zwrócił się także do sądu o rozwiązanie majątkowej wspólności małżeńskiej skarżącego i jego zmarłej żony.

11. W dniu 4 grudnia 1992 r. odbyła się pierwszy termin rozprawy przed sądem.

B. Fakty po 30 kwietnia 1993 r.

12. W liście z 5 maja 1993 r. skarżący zwrócił się do przewodniczącego Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Koszalinie o przyspieszenie postępowania.

13. W dniach 5 listopada 1993 r. i 20 stycznia 1994 r. odbyły się kolejne posiedzenia sądu pierwszej instancji.

14. W dniu 17 lutego 1994 r. Sąd Rejonowy wydał finałowe orzeczenie. Skarżący odwołał się. W dniu 5 lipca 1994 r. Sąd Wojewódzki w Koszalinie uchylił decyzję sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

15. W dniach 9 marca i 18 maja 1995 r. miała miejsce rozprawa. Na rozprawie w dniu 29 czerwca 1995 r. sąd zarządził sporządzenie opinii przez biegłego.

16. W dniu 24 listopada 1995 r. skarżący wniósł skargę do prezesa Sądu Rejonowego w Koszalinie na wolne prowadzenie postępowania. Dnia 21 lutego 1997 r. prezes Sądu Wojewódzkiego w Koszalinie poinformował skarżącego, że jego skarga na zwłokę w postępowaniu jest uzasadniona.

17. W dniu 10 czerwca 1996 r. odbyła się rozprawa.

18. W dniu 22 sierpnia 1996 r. Sąd Rejonowy wydał postanowienie. W dniu 30 września 1996 r. skarżący wniósł odwołanie do Sądu Wojewódzkiego w Koszalinie.

19. W dniach 11 lutego i 25 marca 1997 r. Sąd Wojewódzki przeprowadził rozprawę. W dniu 22 kwietnia 1997 r. Sąd Wojewódzki w Koszalinie uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

20. W dniu 11 września 1997 r. odbyła się rozprawa. W dniu 22 października 1997 r. skarżący ponownie zwrócił się do prezesa Sądu Rejonowego w Koszalinie o przyspieszenie postępowania.

21. Podczas rozprawy w dniu 4 grudnia 1997 r. strony doszły do porozumienia w odniesieniu do niektórych ruchomości. Następnie sąd umorzył postępowanie w tym zakresie.

22. W dniu 19 lutego 1998 r. skarżący złożył skargę na długość postępowania do Ministra Sprawiedliwości.

23. W dniu 10 kwietnia 1998 r. na rozprawie sąd zarządził sporządzenie opinii przez biegłego.

24. W dniu 24 kwietnia 1998 r. Sąd Rejonowy wydał postanowienie częściowe. W dniu 24 maja 1998 r. miał miejsce kolejny termin rozprawy.

25. Dnia 25 maja 1998 r. Minister Sprawiedliwości poinformował skarżącego, że prezes Sądu Wojewódzkiego w Koszalinie obejmie postępowanie nadzorem. Kolejne terminy rozprawy odbyły się 3 lipca, 7 i 28 sierpnia 1998 r. W dniu 1 października 1998 r. biegły przedłożył opinię w sądzie.

26. Podczas rozprawy w dniu 20 listopada 1998 r. Sąd Rejonowy wydał postanowienie. W dniu 15 stycznia 1999 r. skarżący odwołał się do Sądu Wojewódzkiego w Koszalinie. Dnia 27 kwietnia 1999 r. skarżący złożył skargę do Ministra Sprawiedliwości na opóźnienie w postępowaniu i fakt, iż jego odwołanie z 15 stycznia 1999 r. nie zostało przesłane do Sądu Wojewódzkiego.

27. W dniu 28 września 1999 r. Sąd Wojewódzki przeprowadził rozprawę. Rozprawy wyznaczone na 12 i 26 października 1999 r. zostały odroczone.

28. Dnia 4 listopada 1999 r. Sąd Wojewódzki utrzymał w mocy postanowienie sądu pierwszej instancji. W dniu 15 marca 2000 r. skarżący wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. Postępowanie zostało zakończone postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2001 r.

PRAWO

I. ZARZUCANE NARUSZENIE ART. 6 UST. 1 KONWENCJI

29. Skarżący zarzucał, że długość postępowania w jego sprawie przekroczyła „rozsądny termin” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji, który w odpowiednim zakresie brzmi następująco:

„Każdy ma prawo do ... rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez ... sąd ... przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym ...”

30. Rząd zakwestionował ten pogląd.

A. Okres brany pod uwagę

31. Sąd zauważa, że brany pod uwagę okres rozpoczął się nie 28 grudnia 1990 r., gdy postępowanie zostało wszczęte, lecz w dniu 1 maja 1993 r., kiedy Polska uznała prawo do skargi indywidualnej. Niemniej jednak oceniając „rozsądność” okresu, jaki upłynął po tej dacie, należy wziąć pod uwagę stan postępowania w tym czasie (patrz m.in. *Humen przeciwko Polsce*, [WI], nr 26614/95, 15 października 1999 r., § 59). Przedmiotowy okres zakończył się 23 kwietnia 2001 r. (patrz

paragraf 28 powyżej). Trwał zatem 10 lat i 4 miesiące, z czego niemal 8 lat podlega jurysdykcji *ratione temporis* Trybunału.

B. Rozsądna długość postępowania

1. Stanowisko Rządu

32. Rząd przyznał, że sprawa była skomplikowana. Dotyczyła skomplikowanych kwestii faktycznych i prawnych. Co więcej, właściwe sądy musiały uzyskać wiele opinii biegłych w celu oszacowania składników małżeńskiej wspólności majątkowej.

33. Ponadto Rząd twierdził, że znaczenie postępowania dla skarżącego miało wyłącznie majątkowy charakter.

34. Rząd utrzymywał też, iż organy dołożyły należytej staranności.

35. Jeżeli chodzi o postępowanie skarżącego, Rząd utrzymywał, iż do pewnego stopnia przyczynił się on do przedłużenia postępowania. W szczególności Rząd powołał się na fakt, że skarżący trzykrotnie odwoływał się od orzeczenia Sądu Rejonowego. Ponadto Rząd zauważył, iż skarżący przedłożył liczne listy i pisma procesowe modyfikujące jego pozew.

W konkluzji Rząd zwrócił się do Trybunału o odrzucenie skargi jako w sposób oczywisty niezasadnionej.

2. Stanowisko skarżącego

36. Skarżący nie zgodził się. Odnosząc się do twierdzenia Rządu, że to on spowodował opóźnienia w postępowaniu argumentował, że większość listów, które napisał, miała na celu przyspieszenie postępowania.

Ostatecznie skarżący argumentował, że postępowanie miało dla niego ogromne znaczenie, ponieważ dotyczyło majątku jego zmarłej żony. Zazaczył, iż podczas postępowania krajowego nie był w stanie wykorzystywać funduszy zdeponowanych na wspólnym koncie bankowym.

3. Ocena Trybunału

37. Trybunał uważa, że nawet jeśli sprawa charakteryzuje się pewnym stopniem skomplikowania w związku z potrzebą uzyskania rozległego materiału dowodowego, nie można twierdzić, że sama ta okoliczność usprawiedliwia długość postępowania.

38. Trybunał uważa, iż przedmiot postępowania krajowego miał dla skarżącego pewne znaczenie.

39. Jeśli chodzi o postępowanie skarżącego, to Trybunał nie znajduje podstaw do stwierdzenia, że wykonywanie przez skarżącego jego uprawnień proceduralnych było niezasadne i prowadziło do opóźniania postępowania. Dlatego Trybunał nie jest przekonany argumentacją Rządu, że skarżący przyczynił się do długości postępowania.

40. Ponadto Trybunał zauważa, że w dniu 1 maja 1993 r., kiedy Polska uznała prawo do skargi indywidualnej, postępowanie przed Sądem Rejonowym trwało już 2,5 roku i tylko jeden termin rozprawy miał w tym czasie miejsce (patrz paragrafy 10 i 11 powyżej). Trybunał zauważa, że po 1 maja 1993 r. miały miejsce okresy bezczynności, które można przypisać organom państwowym. W szczególności miało miejsce

opóźnienie trwające prawie rok, między 29 czerwca 1995 r. i 10 czerwca 1996 r., kiedy nie odbył się żaden termin rozprawy (patrz paragrafy 15 i 17 powyżej). Co więcej, nastąpiło dalsze opóźnienie między 15 stycznia i 28 września 1999 r. po wniesieniu przez skarżącego odwołania z dnia 15 stycznia 1999 r. (patrz paragrafy 26 i 27 powyżej).

41. Trybunał zauważa, iż organy krajowe przyznały, że postępowanie nie było prowadzone odpowiednio szybko (patrz paragrafy 16 i 25 powyżej).

42. Nawet uwzględniając liczbę instancji biorących udział w rozpoznaniu sprawy, oceniając wszystkie istotne fakty jako całość, w tym łączną długość postępowania oraz mając na względzie jego stan w dniu 1 maja 1993 r., Trybunał zauważa, że wymóg „rozsądnego terminu” określony w art. 6 ust. 1 Konwencji nie został spełniony w niniejszej sprawie.

43. Nastąpiło zatem naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ART. 41 KONWENCJI

44. Artykuł 41 Konwencji stwierdza:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

A. Szkoda

45. Skarżący domagał się kwoty 35 337,92 złotych polskich z tytułu szkody majątkowej. Skarżący domagał się również kwoty 75 600 złotych kompensującej straty moralne, których doznał w wyniku przewlekłego postępowania.

46. Rząd podniósł, że roszczenia skarżącego są nadmierne. Stwierdził brak istnienia bezpośredniego związku przyczynowego między roszczeniami skarżącego z tytułu szkody majątkowej i zarzucanym naruszeniem Konwencji.

47. Jeżeli chodzi o zarzucaną szkodę majątkową konkluzja Trybunału na podstawie posiadanych dowodów jest taka, że skarżący nie wykazał, że szkoda majątkowa, której dotyczy jego roszczenie, została spowodowana nieuzasadnioną długością przedmiotowego postępowania. W konsekwencji brak uzasadnienia dla zasądzenia mu jakiegokolwiek kwoty na tej podstawie (zobacz, *mutatis mutandis*, *Kudła przeciw Polsce* [WI], nr 30210/96, § 164, ETPC 2000-XI).

48. Z drugiej strony Trybunał uważa, że skarżący doznał szkody o charakterze niemajątkowym, jak stres i frustracja wynikające z przewlekłości postępowania, która nie może zostać zrekompensovana poprzez samo stwierdzenie naruszenia Konwencji. Biorąc pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy i dokonując oceny na zasadzie słuszności, Trybunał zasądza na rzecz skarżącego kwotę 4 000 euro z tego tytułu.

B. Koszty i wydatki

49. Skarżący domagał się kwoty 2212 złotych tytułem zwrotu opłat prawnych i kosztów tłumaczenia poniesionych w postępowaniu przed Trybunałem i przedłożył odpowiednie rachunki na poparcie tego roszczenia.

50. Rząd zwrócił się do Trybunału o zasądzenie kwoty, ale tylko w takim zakresie, który obejmuje koszty i wydatki rzeczywiście i niezbędnie poniesione oraz rozsądne co do kwoty. Odwołał się do wyroku *Zimmerman i Steiner przeciwko Szwajcarii* z 13 lipca 1983 r. (Seria A nr 66, str. 36, § 6).

51. Trybunał zbadał roszczenie w świetle zasad ustalonych w swoim orzecznictwie (patrz np. *Nikolova przeciwko Bułgarii* [WI], nr 31195/96, § 79, ETPC 1999-II i *Kudła przeciwko Polsce*, cyt. powyżej, § 168). Stosując wskazane kryteria w niniejszej sprawie Trybunał uważa za uzasadnione przyznanie skarżącemu kwoty 530 euro tytułem jego kosztów wraz z jakimikolwiek podatkami, które mogą być wymagane.

C. Odsetki z tytułu zwłoki

52. Trybunał uważa, że odsetki z tytułu zwłoki powinny być oparte na marginalnej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje*, że doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji;
2. *Uznaje*, że
 - (a) pozwane państwo ma wypłacić skarżącemu, w ciągu trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się ostateczny zgodnie z art. 44 ust. 2 Konwencji, następujące kwoty przeliczone na polskie złote według kursu z dnia zapłaty:
 - (i) 4000 euro (cztery tysiące euro) z tytułu szkody niemajątkowej;
 - (ii) 530 euro (pięćset trzydzieści euro) z tytułu kosztów i wydatków;
 - (iii) jakikolwiek podatek, jaki może zostać pobrany od powyższych kwot;
 - (b) od upływu powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty od powyższych kwot, za okres zwłoki płatne będą odsetki zwykłe, równe marginalnej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe;
3. *Oddala* pozostałą część żądania skarżącego dotyczącego słusznego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i ogłoszono na piśmie dnia 1 lutego 2005 r., zgodnie z Regułą 77 § 2 i § 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancierz Sekcji

Nicolas BRATZA
Przewodniczący

